

'LANGZAAM
DRONG HET
TOT ME DOOR:
IK MOCHT VAN
MIJN MOEDER

*geen gezond
kind zijn'*

Nina met haar
oudere zus Eva.

Tekst Marit de Wit

Traumatische onderzoeken, liegen tegen artsen, levensgevaarlijke medicijnen. De moeder van Nina Blom (39) wilde niets liever dan een ziek kind. Totdat een arts ingreep. Nina vertelde haar verhaal al eens anoniem in VIVA, maar sindsdien is er veel gebeurd.

“Doodeng vond ik het om mijn verhaal te delen in de media. Ik zat destijds nog midden in mijn verwerking en wilde niet dat mijn ouders te weten zouden komen hoe het met me ging. Dat gunde ik ze niet. Om die reden koos ik voor anonimiteit, maar mijn verhaal moest verteld worden. Münchhausen by Proxy is nog steeds een relatief onbekend syndroom. Sinds het verschijnen van mijn boek ‘Je bent een verschrikkelijk kind’, nu vier jaar geleden, is er veel veranderd. Maar laten we beginnen bij mijn jeugd. Ik zie mezelf nog zitten op het bed in die lege, steriele ziekenhuiskamer. Een meisje van negen, angstig en verward. Een arts testte mijn reflexen. Achter hem mijn moeder, zo opgesteld dat hij haar niet kon zien. Ik voelde haar priemende blik. Met een hamertje tikte de arts vlak onder mijn knie waardoor mijn onder-

been omhoog schoot. Hij vroeg of het pijnlijk was. ‘Gaat wel,’ mompelde ik naar waarheid. Het floepte eruit. Angstig keek ik naar mijn moeder. Die ijzige blik. Dit was niet het antwoord dat ze wilde horen. De arts onderzocht mijn andere been. Ik loog dat dit wél pijn deed. De adrenaline schoot door mijn lijf. Wat voelde ik me schuldig

‘Ik moest zeggen dat ik pijn in mijn buik had. Maar ik had nergens last van’

tegenover de arts. Achter zijn rug knikte mijn moeder. Ik had juist gehandeld. Als klein meisje wist ik niet beter of ik was regelmatig ziek. Volgens mijn moeder kampte ik met een slechte gezondheid. Ze mankeerde zelf ook altijd wel wat. De ene keer had ze spataderen, dan weer buikklasten. In ons huis slingerden vele medische boeken en tijdschriften rond. Dat vond ik vreemd, maar meer zocht ik er niet achter. Als mijn moeder weer eens was opgenomen in het ziekenhuis, zorgde mijn vader voor mij en Eva, mijn drie jaar oudere zus. Hij was een afstandelijke man die bij vlagen zeer agressief uit de hoek kon komen. Eva was mijn grote voorbeeld. Toen een ouder meisje haar pestte, rende ik op dat kind af en schreeuwde dat ze Eva met rust moest laten. Ik was pas acht, maar niemand mocht aan mijn zus komen.” »

ER KLOPT IETS NIET

“Ik plaatste toen nog geen vraagtekens bij mijn klachten. Ging ervan uit dat mijn moeder het heus wel zou weten. Op mijn vijfde kreeg ik voor het eerst door dat er iets niet klopte. Ik moest tegen de huisarts zeggen dat ik pijn had in mijn buik. Dat vond ik raar, want ik had nergens last van. Toch deed ik wat ze van me verwachtte.

Voor de buitenwereld speelde ze de bezorgde moeder, maar eenmaal thuis veranderde ze in een kille vrouw. Alleen als we over mijn slechte gezondheid spraken, sloop er iets van affectie in haar houding. Haar stem veranderde en haar blik verzachtte. Maar zodra ik ook maar een beetje tegensputterde, keerde die ijzige oogopslag terug. Haar dreigende houding maakte me zo angstig dat ik alle onderzoeken gelaten onderging. Mijn moeder wist iedereen om de tuin te leiden. Buren, familie, school: iedereen dacht dat ik een zwak gestel had. Ook mijn vader ging mee in haar verhaal, hij bemoeide zich weinig met ons. Hoe vreemd het ook klinkt,

MÜNCHHAUSEN BY WAT?

Het syndroom werd voor het eerst beschreven in 1977 door de Engelse kinderarts en hoogleraar Roy Meadow. Het wordt ook wel Medical child abuse genoemd, of Paediatric condition falsification (PCF). Het is een zeer ernstige vorm van kindermishandeling waarbij (vaak) de moeder haar kind mishandelt. De dader verzint, verergert of veroorzaakt een psychische, sociale of lichamelijke afwijking of ziekte bij het slachtoffer om zo zelf aandacht te krijgen van medisch personeel. Soms is het een verzorgster of oma, maar bijna nooit de vader.

STOMP.B.NL

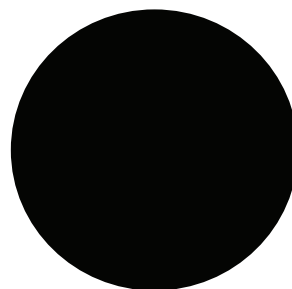
de meeste artsen roken geen onraad. Of ze twijfelden wel, maar grepen niet in. Zo blijkt uit mijn dossiers dat mijn toenmalige huisarts wel degelijk zijn twijfels had. Maar zodra een arts kritiek uitte, vertrok mijn moeder en zocht ze een nieuw ziekenhuis. Op die manier kon ze jarenlang ongestoord haar gang gaan. Op mijn negende klaagde ik na het zwemmen over spierpijn. Volgens mijn moeder was er iets mis met me. Ik liep de laatste tijd zo moeizaam. Anderen was het ook opgevalen. Ze dacht aan reuma. Ik moest waarschijnlijk opgenomen worden in het ziekenhuis voor onderzoek. Het was een van de zeldzame keren dat ik haar tegensprak. Maar mijn woorden bereikten haar niet. Op dat moment werd ik echt bang. In het ziekenhuis onderging ik een traumatisch spieronderzoek waarbij de verpleegkundige naaldjes op mijn

lijf plaatste die elektrische schokken afgaven. Toen bleek dat ik gezond was, klaagde mijn moeder tegen de arts dat ze niet meer wist wat ze met me aan moest. Mijn klachten moesten toch een oorzaak hebben? Misschien had ik een zeldzame spierziekte. Weer thuis reageerde ze furieus. Schreeuwde dat ze me zou afmaken als ze erachter kwam dat ik de boel besodemieterde. Ze ging volledig op in haar eigen waarheid.”

IS HET PSYCHISCH?

“In die periode was ik steeds vaker niet op school. Mijn moeder hield Claudia, mijn beste vriendin, en Eva vakkundig bij me vandaan. En na een tijdje mocht ik zelfs niet meer naar school. Ik moest zo veel mogelijk op bed blijven liggen. Met steunkousen en verband zwachtelde ze mijn benen en armen in. Zo strak dat mijn ledematen begonnen te tintelen. Dit zou mijn herstel versnellen. Nu weet ik dat ze zo de bloedtoevoer afkneep. Ik was ontzettend in de war en begon te geloven dat ik echt iets mankeerde. Ondertussen gingen de ziekenhuisbezoeken door. Voorafgaand aan elk consult gaf mijn moeder instructies en verwijderde ze de verbanden. Door het strakke inzwachtelen verslaptten mijn ledematen en was ik stijf. De artsen snaptten er niets van. Volgens onderzoeken was ik gezond en toch oogde ik niet zo. Op een

‘Alleen als we over mijn slechte gezondheid spraken, veranderde haar stem en verzachtte haar blik’

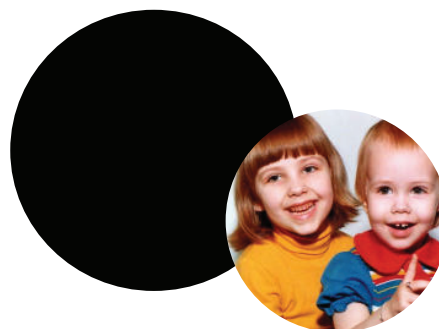

gegeven moment dachten ze dat het tussen mijn oren zat en werd ik even opgenomen in een psychiatrische kliniek. Uiteindelijk hield mijn moeder me thuis. Ik was inmiddels in een rolstoel beland, want door alle indoctrinatie en het beperkte bewegen, ontwikkelde ik echte klachten. De enige lichtpuntjes in mijn leven waren Eva en Moortje, de kat. Ik vluchtte in een droomwereld en fantaseerde dat ik samen met Eva en Moortje op een zonnig eiland woonde. Ik kon weer lopen en mocht naar school. Mijn ouders kwamen geen moment in deze fantasie voor.”

DE DOKTER DIE KWAM HELPEN

“Op een middag ging de deurbel. Ik was veertien en lag verlamd op bed, alleen in staat mijn hoofd te bewegen. Ik had een katheter en kreeg sondevoeding. Dagelijks moest ik 21 soorten medicijnen slikken, waaronder Luminal en Vesparax. Achteraf kwam ik erachter dat dat middelen zijn om een leven te beëindigen. Het was dokter Vrienten die aan de deur stond, de kinderarts bij wie ik onder controle was. Met een vriendelijk gezicht vertelde hij dat hij me zou helpen. Ik was te verzwakt om te reageren. De rest van de middag herinner ik me in flarden. De brancard waarop ik werd getild. Mijn smoezende ouders in de gang. De krappe lift. De zomerzon

die sinds tijden mijn huid verwarmde. En vervolgens die typische, maffe ziekenhuisgeur. Het maalde in mijn hoofd: toch niet wéér die medische molen in. Maar dokter Vrienten bleek mijn reddende engel. Vanaf het moment dat we bij hem op consult waren, was het hem opgevallen dat mijn moeder zich zo opdrong en telkens aanstuurde op onderzoek. Hij vertrouwde het niet, maar liet niets merken aan mijn ouders. Ondertussen spoorde hij de ziekenhuizen op waar ik onder behandeling was geweest. Uit mijn dossiers werd duidelijk dat ik slachtoffer van Münchhausen by Proxy was. Een zeer ernstige vorm van kindermishandeling waarbij de primaire verzorger, meestal de moeder, het kind opzettelijk ziek maakt. Omdat Münchhausen by Proxy lastig te bewijzen valt, duurde het even voordat dokter Vrienten kon ingrijpen. Pas toen mijn vader tijdens een consult over euthanasie begon en liet weten dat ze een hond al lang hadden afgemaakt, had hij voldoende bewijs. Jeugdzorg en de officier van justitie

‘Ze schreeuwde dat ze me zou afmaken als ik de boel besodemieterde’

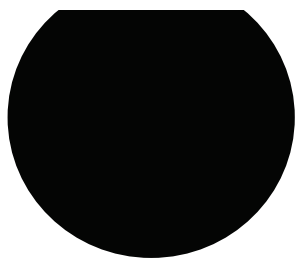
werden ingeschakeld en nog diezelfde middag werd ik onder politiebegeleiding uit huis geplaatst.”

‘IK GOOI MEZELF VOOR DE TREIN’

“Het revalideren duurde ruim negen maanden. Mijn spiegelbeeld had ik al twee jaar niet meer gezien. Een verpleegkundige vroeg of ze mijn haar in een staart mocht vastbinden. Toen ze klaar was, haalde ze een ronde spiegel tevoorschijn. Ik staaarde naar een vreemde. Mijn korte haar was inmiddels lang. Ik was veranderd in een jonge vrouw. Onwennig bevoelde ik mijn wangen. Hoorde dit bij mij?

Langzaam drong tot me door wat mijn moeder me had aangedaan. Dat ik van haar geen gezond kind mocht zijn. Tegelijkertijd verviel ik nog regelmatig in de rol van ziek kind zodra er een

arts in de buurt was. Elke dag mochten mijn ouders onder cameratoezicht een uur op bezoek komen. Ze speelden de vermoorde onschuld. Al snel kon ik er niet meer omheen dat ze mijn herstel belemmerden. Ze waren niet langer welkom. Zodra mijn moeder dat hoorde, kroop ze in haar slachtofferrol. Ik maakte het gezin kapot. Als ze straks de deur uitliep, zou ze zichzelf voor de trein gooien. Ik dacht: weet je wat, doe het maar. Bij de draaideur namen we afscheid. Het zou onze laatste ontmoeting zijn. Ik voelde een enorme opluchting, maar wist ook: vanaf nu moet ik alleen verder. Mijn ouders werden uit hun ouderlijke macht ontzet. Tot 2009 dacht ik dat dit definitief was, tot ik inzage kreeg in mijn dossiers: het ging om slechts acht maanden. Het is me nog altijd een raadsel waarom niemand, bijvoorbeeld een kinderarts, destijds aangifte heeft gedaan. En waarom niemand zich met Eva bemoeide. Zij heeft nog vijf jaar bij onze ouders gewoond. Ons contact was slecht, omdat onze moeder ons tegen elkaar had uitge-

'Het is me nog altijd een raadsel waarom niemand aangifte heeft gedaan'

« speeld. Eva dacht echt dat ik doodziek was en zou overlijden. Ik dacht dat ze me haatte, omdat alle aandacht altijd naar mij was gegaan, en ik voelde me vreselijk schuldig. Op mijn vijftiende kwam ik terecht in een woongroep en stortte me op het leven. Volgde de mavo, mbo en studeerde aan de kunstacademie. Ik maakte nieuwe vrienden en leerde Sean, mijn vriend, kennen. Een ongelooflijke lieverd. Mijn verleden duwde ik weg. Totdat ik op mijn 27^e last kreeg van paniekaanvallen, nachtmerries en concentratiestoornissen. Ik had een posttraumatische stressstoornis. Mijn lijf hield jarenlange spanning vast, wat zich uitte in lichamelijke klachten zoals hardnekkige blaasontstekingen en een ontstoken tand. Pas na negen jaar therapie lukte het om mijn verleden af te sluiten.»

HAAR NAAM IS EVA

“Na het verschijnen van mijn boek, lag er op een middag een envelop in de brievenbus. Ik herkende het priegelige handschrift van mijn vader. Ik was erop voorbereid en toch

trilden mijn vingers toen ik de brief openscheurde. Maar liefst vijf kantjes. De inhoud maakte me misselijk. Mijn ouders waren geschokt door mijn boek. Hoe durfde ik te beweren dat ze me veertien jaar lang hadden mishandeld? In hun beleving waren ze altijd goed voor me geweest. Een week later ontving ik op Facebook een vriendschapsverzoek van een vrouw die beweerde dat ze mijn zus was. Een knappe verschijning met lang donker haar. Ik twijfelde of ze de waarheid sprak. Het was immers achttien jaar geleden dat we elkaar voor het laatst hadden gezien. Nog diezelfde avond stuurde ze een privébericht. Ze had een boze brief gehad van onze ouders waarin ze verwezen naar mijn boek. Op die manier had ze me weten op te sporen. Ik vroeg of ze de brief wilde scannen als bewijs. Stuiterend van de zenuwen zat ik achter

mijn computer en las de brief. Dit was echt mijn zus.

Als ik terugdenk aan de dag waarop ik mijn voordeur opende en Eva lachend op me af zag lopen, overspoelt me nog steeds een intense blijdschap. Ik lachte en huilde tegelijk. Wat was ze mooi.

Net als ik droeg ze een bloem in haar halflange haar en huppelde ze een beetje. We vielen elkaar in de armen. Ik snoof haar vertrouwde parfum op: Sun van Jil Sander. Ze pakte mijn gezicht vast en herhaalde keer op keer dat ik zo volwassen was geworden. Tot diep in de nacht hebben we gepraat en gehuild, maar vooral: gelachen.

Eva bestelde direct mijn boek. De hoofdstukken die te heftig waren, moest haar vriend voorlezen. Ja, ook zij is geestelijk en lichamelijk mishandeld door onze vader en moeder. Maar dat is haar verhaal. Ze blijft liever op de achtergrond. Ik kies ervoor om naar buiten te treden. In het begin nog anoniem. Mijn ouders hoefden niet te weten hoe het met me ging. Daarbij wilde ik niet alleen maar als slachtoffer overkomen. Sinds kort vertel

ik herkenbaar mijn verhaal. Als klein meisje riep ik altijd dat ik een groot gezin wilde. Maar eerlijk gezegd durf ik het niet aan om aan kinderen te beginnen. Ik heb er nog altijd moeite mee om een arts te bezoeken en ben bang dat ik bij een kind al helemaal snel in paniek zou raken. Sean begrijpt dat. Desondanks voel ik me sterk en gelukkig. Ik heb een eigen atelier en werk in een cadeauwinkel. Als ik met Eva over straat loop, glim ik van trots. Over onze ouders praten we zelden. We willen niet met hen geassocieerd worden. Samen hebben we besloten niet alsnog aangifte te doen. Het zou alleen maar oude wonden openrijten. Mijn moeder zit inmiddels in een rolstoel en woont nog altijd met mijn vader in dezelfde flat. Vroeger haatte ik hen. Ik wilde nooit, nóóit worden zoals zij. Dankzij therapie heb ik de woede leren omzetten. Ik kan weer voelen, plezier maken en liefhebben. En onbedoeld hebben mijn ouders met hun zieke gedrag iets heel moois teweeggebracht: de hereniging met mijn zus.” •

ONLANGS VERSCHIEEN EEN HERZIENE UITGAVE VAN NINA'S BOEK, 'JE BENT EEN VERSCHRIKKELIJK KIND'. (UITGEVERIJ PERSONALIA, € 12,50)